

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
доцент Степанова І.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика фізичного виховання

(частина перша, загальні основи)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальності 014 Середня освіта
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація 014.11 Середня освіта (фізична культура)
(назва спеціалізації)
факультет Фізичного виховання
(назва інституту, факультету, відділення)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Теорія і методика фізичного виховання» для студентів спеціальності 014
Середня освіта

Розробник:

Кошелева О.О., ст. викладач кафедри ТМФВ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного
виховання

Протокол від. “05” травня 2019 року № 13

Завідувач кафедри ТМФВ _____

І.В.Степанова

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів на навчальний рік – 4	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціалізація <u>014.11 Середня освіта</u> (фізична культура)		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>014 Середня освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів на навчальний рік – 4		2-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й / 4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Ступень вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Лекції	
		18/ 22 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 /18 год.	
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		24 /20 год.	
Індивідуальні завдання: —			
Вид контролю:			
		Залік / Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:0,6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння спеціальними знаннями о ролі та місті фізичного виховання у житті людини та суспільства, особливостях та загальних закономірностях його функціонування та розвитку.

Завдання:

1. Створення необхідного для фахівця запасу конкретних знань в системі професійної освіти.
2. Сприяти розвитку здатності широко осмислювати свою професійну діяльність, бачити за окремими явищами їх загальну суть, правильно орієнтуватись у всій сукупності найскладніших зв'язків і відношень.
3. Забезпечити органічне поєднання теоретичного матеріалу з практичним в рамках окремого заняття.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
2. Здатність працювати як автономно, так і в команді.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
7. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.
8. Здатність задовольняти особистісні потреби дитини в процесі фізкультурної діяльності та досягти індивідуалізації навчання.
9. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.
10. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.
11. Готовність до систематизації, узагальнення та поширення вітчизняного та закордонного досвіду в професійній сфері.
12. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.
13. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, вивчених раніше): вступ до спеціальності, теорія і методика гімнастики, теорія і методика легкої атлетики, теорія і методика плавання, теорія і методика рухливих ігор, підвищення педагогічної майстерності, теорія і методика обраного виду спорту, педагогіка, анатомія людини, біохімія, загальна та спортивна фізіологія людини, гігієна, біомеханіка.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- структуру навчальної дисципліни, термінологічний апарат, тенденції розвитку науки з фізичного виховання у сучасних умовах;
- суть мети і завдань, які повинні бути вирішені у процесі фізичного виховання;
- загальні напрямки використання засобів фізичного виховання;
- загальні закономірності навчання руховим діям;
- методичні принципи побудови процесу фізичного виховання;
- закономірності розвитку фізичних якостей людини.

вміти:

- активізувати ставлення людей до фізичної культури як складової частини загальнолюдської культури і важливої сфери діяльності суспільства;
- ефективно застосовувати дидактичні принципи;
- використовувати різні методи фізичного виховання в залежності від завдань занять;

- аналізувати основні кінематичні, динамічні та ритмічні характеристики виконання рухової дії;
- визначати порядок побудови процесу навчання конкретній руховій дії;
- відбирати і застосовувати ефективні методи навчання руховій дії у відповідності до етапу навчання;
- попереджувати помилки у процесі навчання руховій дії, виявляти помилки у процесі її виконання, визначати причини виникнення помилок та виправляти їх;
- відбирати ефективні засоби і адекватні методи, які спрямовані на розвиток фізичних якостей.

3.1. Програма навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

Змістовий модуль 1. Введення в курс ТМФВ.

Тема 1. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання.

Характеристика теорії та методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни. Термінологічний апарат (фізична культура, фізичне виховання, фізична освіта, фізичний розвиток, фізичні якості, фізичний стан, фізичне здоров'я, фізична працездатність, фізична підготовленість, фізична рекреація, фізична реабілітація, фітнес, рухова активність, норма). Структура дисципліни. Мета та завдання фізичного виховання. Форми фізичної культури. Функції фізичної культури.

Тема 2. Принципи фізичного виховання.

Принципи та їх значення в сфері фізичного виховання. загальні принципи формування фізичної культури людини, методичні принципи фізичного виховання. Загальні принципи формування фізичної культури людини: принципи гармонійного розвитку особистості, принцип зв'язку з життєдіяльністю, принцип оздоровчої спрямованості. Методичні принципи: свідомості та активності, наочності, доступності та індивідуалізації, систематичності.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи фізичного виховання.

Тема 3. Засоби фізичного виховання.

Поняття про засоби фізичного виховання. Фізична вправа – основний і специфічний засіб фізичного виховання. Фактори, які визначають вплив фізичних вправ на організм людини. Зміст, форма і класифікація фізичних вправ. Природні сили і гігієнічні фактори як засоби фізичного виховання. Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика. Кінематичні (просторові, часові та просторово-часові) характеристики; динамічні (зовнішні і внутрішні сили) характеристики; ритмічні та якісні характеристики.

Тема 4. Методи фізичного виховання.

Навантаження та відпочинок як взаємопов'язані компоненти виконання фізичних вправ: загальна характеристика фізичного навантаження, зовнішня та внутрішня сторони навантаження, роль та типи інтервалів відпочинку в процесі виконання фізичних вправ. Вихідні поняття (метод, методичний прийом, методика, методичний підхід, методичний напрям). Класифікація методів фізичного виховання. Методи словесного та наочного впливу; методи спрямовані на оволодіння руховими вміннями і навичками, методи спрямовані на удосконалення рухових навичок та розвиток рухових якостей.

Змістовий модуль 3. Основи методики навчання рухових дій та розвитку фізичних якостей.

Тема 5. Основи методики навчання рухових дій.

Методологічні та педагогічні основи теорії навчання руховим діям. Характеристика рухових вмінь та навичок. Особливості навичок (автоматизоване управління рухами, зміна ролі свідомості, покращення координації рухів та м'язового відчуття, зміна ролі зорового контролю). Значення навичок (підвищується надійність і стабільність технічного виконання вправ, економляться фізичні і психічні сили, покращується результат дій). Структура процесу навчання. Характеристика

початкового етапу навчання руховим діям: мета, задачі, алгоритм створення уяви про рухові дії, - шляхи початкового практичного засвоєння техніки рухових дій, помилки та шляхи їх усунення, нормування навантаження і відпочинку. Етап поглибленого навчання та етап вдосконалення рухових дій. Мета, задачі етапу поглибленого навчання. Основи методики навчання на даному етапі.

Тема 6. Основи методики розвитку координаційних здібностей та бистроти.

Загальна характеристика координаційних здібностей. Різновиди координаційних здібностей. Здатність до управління просторовими, часовими та силовими параметрами рухів. Здатність до рівноваги. Здатність відчувати ритм. Орієнтаційна здібність. Здатність до довільного розслаблення м'язів. Спритність як різновид координаційних здібностей. Чинники, що обумовлюють прояв координаційних здібностей. Засоби та загальні положення методики розвитку координаційних здібностей. Вікова динаміка природного розвитку координаційних здібностей.

Основи методики розвитку бистроти. Поняття «бистрота». Елементарні форми прояву бистроти. Бистрота рухових реакцій (простої та складної). Бистрота одиночного руху. Частота (темп) необтяжених рухів. Чинники, що обумовлюють прояв швидкісних здібностей. Засоби і методи розвитку. Вікова динаміка природного розвитку бистроти.

Змістовий модуль 4. Розвиток фізичних якостей.

Тема 7. Основи методики розвитку силових здібностей та гнучкості.

Основи методики розвитку силових здібностей. Поняття «силові здібності». Види силових здібностей та чинники, що обумовлюють їх прояв. Засоби та методи розвитку силових здібностей. Вікова динаміка природного розвитку силових здібностей.

Основи методики розвитку гнучкості. Поняття «гнучкість». Види гнучкості. Характеристика активної та пасивної гнучкості. Чинники, що обумовлюють прояв гнучкості. Засоби та методи розвитку гнучкості. Контроль гнучкості. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості.

Тема 8. Основи методики розвитку витривалості.

Характеристика витривалості як фізичної якості людини. Види витривалості. Загальна та спеціальна витривалість. Чинники, що обумовлюють прояв витривалості. Засоби та методи розвитку витривалості. Контроль витривалості. Вікова динаміка природного розвитку витривалості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
л		п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Введення в курс ТМФВ											
Тема 1. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання	16	4		2		10					
Тема 2. Принципи фізичного	14	2		4		8					

14. Характеристика принципу міцності та прогресування.
15. Форми фізичної культури.
16. Функції фізичної культури.

Контрольні питання до змістового модулю 2

1. Загальна характеристика засобів фізичного виховання. Фізична вправа – основний специфічний засіб фізичного виховання.
2. Класифікація фізичних вправ.
3. Зміст і форма фізичних вправ.
4. Поняття про техніку фізичних вправ і її характеристики.
5. Чинники, що визначають дію фізичних вправ на організм тих, що займаються.
6. Природні сили природи і гігієнічні чинники як засоби фізичного виховання.
7. Загальна характеристика фізичного навантаження.
8. Зовнішня і внутрішня сторони фізичного навантаження.
9. Роль і типи інтервалів відпочинку в процесі вправ.
10. Характеристика понять: «метод», «методика», «методичний прийом».
11. Класифікація методів фізичного виховання.
12. Методи словесної дії (методи використання слова).
13. Методи наочної дії (методи демонстрації).
14. Методи навчання руховим діям.
15. Характеристика ігрового і змагання методів.
16. Характеристика рівномірного і змінного методів.
17. Характеристика повторного і інтервального методів.
18. Характеристика методу кругового тренування.

Контрольні питання до змістового модулю 3

1. Характеристика рухових умінь і навиків.
2. Перенесення (взаємодія) навиків.
3. Структура процесу навчання руховим діям.
4. Характеристика етапів навчання руховим діям.
5. Помилки, причини їх виникнення і шляхи усунення.
6. Загальна характеристика фізичних якостей.
3. Характеристика поняття «Методика розвитку фізичних якостей».
4. «Перенесення» фізичних якостей.
5. Загальна характеристика координаційних здібностей і їх різновиду.
6. Чинники, що обумовлюють прояв координаційних здібностей.
7. Загальні положення методики розвитку координаційних здібностей.
8. Вікова динаміка розвитку координаційних здібностей.
9. Загальна характеристика швидкості. Елементарні форми прояву швидкості.
10. Чинники, що зумовлюють прояв швидкості.
11. Засоби і методи розвитку швидкості.
12. Вікова динаміка природного розвитку швидкості.

Контрольні питання до змістового модулю 4

1. Загальна характеристика сили і види силових здібностей.
2. Чинники, від яких залежать силові можливості людини.
3. Вікова динаміка природного розвитку сили.
4. Засоби розвитку силових здібностей.
5. Методи розвитку силових здібностей.
6. Загальна характеристика витривалості, види витривалості.
7. Чинники, що зумовлюють витривалість людини.
8. Засоби і методи розвитку витривалості.
9. Особливості розвитку загальної витривалості.

10. Особливості розвитку спеціальної витривалості.
11. Вікова динаміка розвитку витривалості.
12. Загальна характеристика гнучкості.
13. Чинники, що зумовлюють прояв гнучкості.
14. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості.
15. Засоби та методи розвитку гнучкості.
16. Етапи розвитку гнучкості.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Семестр III

(Залік)

	Змістовий модуль №1		КР1	Змістовий модуль № 2		КР 2	Сума
	T1	T2		T3	T4		
Поточне опитування	15 – 20	15 – 20	0-10	15 – 20	15 – 20	0-10	60 – 100
Самостійна робота	15 – 20	15 – 20		15 – 20	15 – 20		

Семестр IV

(Залік)

	Змістовий модуль №1		КР1	Змістовий модуль № 2		КР 2	Сума
	T5	T6		T7	T8		
Поточне опитування	15 – 20	15 – 20	0-10	15 – 20	15 – 20	0-10	60 – 100
Самостійна робота	15 – 20	15 – 20		15 – 20	15 – 20		

Критерії оцінки виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент бездоганно виконав самостійну роботу в повному обсязі та своєчасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, застосовує теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, правильно оформив роботу.
19	Студент правильно виконав самостійну роботу в повному обсязі але несвоечасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, вміє застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, не зовсім правильно оформив роботу.
18	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання використав сучасну літературу, не користується набутими знаннями при виконанні практичних завдань, вміє наводити окремі приклади, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.
17	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, частково використовує теоретичний матеріал при виконанні практичного завдання, вміє наводити окремі приклади,

	правильно оформив роботу.
16	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоєчасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не вміє застосовувати знання при виконанні завдань практичного характеру, намагається наводити приклади, правильно оформив роботу.
15	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі та несвоєчасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не розуміє ролі теоретичного матеріалу при виконанні завдань практичного характеру, приклади не наводить, оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам.
1 – 14	Виконання самостійної роботи не розкриває суті завдання.
0	Студент не виконав самостійну роботу.

Критерії оцінки опитування за пройденою темою

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент бездоганно відповів на питання, навів багато прикладів, проявив глибокі системні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
19	Студент правильно відповів на питання, але навів не достатньо прикладів, проявив хороші знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
18	Студент на достатньому рівні відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
17	Студент не досить повно відповів на питання, не зовсім послідовно і логічно, припустився помилок, але навів приклади, виявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
16	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
15	Студент не послідовно, не логічно, із суттєвими помилками відповів на питання, не навів прикладів, але проявив знання програмного матеріалу з предмету вивчення.
1 – 14	Відповідь студента не розкриває суті питань.
0	Студент не зробив спроби відповісти на питання.

Критерії оцінки контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент правильно і повно відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
19	Студент правильно і досить повно відповів на питання, навів приклади, проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
18	Студент правильно відповів на питання, але не навів прикладів, проявив достатні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.

17	Студент досить повно відповів на питання, не навів прикладів, проявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури при відповіді на питання.
16	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але не навів достатньо прикладів та не проявив достатніх знань програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
15	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але не навів прикладів та не проявив достатніх знань програмного матеріалу й основної літератури при відповіді на питання.
14	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання, але проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання, вміє наводити приклади.
13	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
12	Студент не послідовно, не логічно відповів на питання, припустився помилок, не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури при відповіді на питання.
11	Студент не послідовно відповів на питання, допустив серйозні помилки та не навів достатньо прикладів, але має знання програмного матеріалу при відповіді на питання.
10	Студент відповів на питання з серйозними помилками, не вміє наводити приклади, має уявлення про зміст програмного матеріалу.
1 – 9	Відповідь студента не розкриває суті питань контрольної роботи.
0	Студент не зробив спроби виконання контрольної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Презентації лекцій.
2. Таблиці, плакати.

11. Рекомендована література

Базова

1. Теорія і методика фізичного виховання у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. К.: Олімпійська література, 2017.

2. Москаленко Н.В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : [навч. посіб.] / Москаленко Н.В., Власюк О.О., Степанова І.В., Шиян О.В.. –Дніпропетровськ : Інновація, 2011. – 238с.
3. Москаленко Н.В. Фізичне виховання школярів : [монографія] / Н.В.Москаленко. – Дніпропетровськ : Інновація, 2007. – 252с.
4. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 583с.
5. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей : [учебн. пособ.] / В.А Романенко. – Донецк: ДонНУ, 2005. – 290с.
6. Теория и методика физического воспитания / под ред. Б.А.Ашмарина. – М.: Просвещение, 1990. – 287с.
7. Теорія і методика фізичного виховання різних груп населення : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / за ред. Т.Ю. Круцевіч. – К.: Олімпійська література, 2008. – т.2. – 367с.
8. Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта / Ж.К.Холодов, В.С. Кузнецов. – М.: Академия, 2000. – 480с.
9. Шамардіна Г.М. Основи теорії і методики фізичного виховання : [навч. посіб.] / Г.М. Шамардіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2004. – 415с.
10. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1,2 / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 272с.

Допоміжна

1. Ареф'єв В.Г. Фізичне виховання в школі : [навч. посіб.] / В.Г. Ареф'єв, В.В. Столітенко. – К.: ІЗМН, 1997. – 152с.
2. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность / О.Бар-Ор, Т.Роуланд. – К.: Олимп. л-ра, 2009. – 528с.
3. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л.В.Волков. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 294с.
4. Круцевич Т.Ю., Воробьев М.И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей– К.: Поліграф-Експрес, 2005. – 195с.
5. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов– К.: Олимпийская литература, 1999. – 320с.
6. Сергієнко Л.П. Спортивний відбір: теорія та практика. У 2 кн. – Книга 1. – Теоретичні основи спортивного відбору : [підручник] / Л.П.Сергієнко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 672с.
7. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів : [навч. посіб.] / Сергієнко Л.П. – К.: Олімпійська література, 2001. – 440с.
8. Теория и методика физической культуры / под ред. Ю.Ф. Курамшина. – М.: Советский спорт, 2007. – 464 с.
9. Физическая культура / под ред. В.Д. Дашинорбоева. – Улан-Удэ: ВСГТУ, 2007. – 229с.

12. Інформаційні ресурси

1. Науково-методична, навчальна, навчально-методична література.
2. Мережа Internet

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
доцент Степанова І.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика фізичного виховання

(частина перша, загальні основи) заочна форма навчання

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальності 014 Середня освіта
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація 014.11 Середня освіта (фізична культура)
(назва спеціалізації)
факультет Фізичного виховання
(назва інституту, факультету, відділення)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Теорія і методика фізичного виховання» для студентів спеціальності 014
Середня освіта

Розробник:

Кошелева О.О., ст. викладач кафедри ТМФВ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного
виховання

Протокол від. “05” травня 2019 року № 13

Завідувач кафедри ТМФВ _____

І.В.Степанова

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

13. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів на навчальний рік – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціалізація <u>014.11 Середня освіта</u> <u>(фізична культура)</u>		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>014 Середня освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів на навчальний рік – 4		3-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		5-й / 6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Ступень вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Лекції	
		10/ 14 год	
		Практичні, семінарські	
		8 /6 год.	
		Лабораторні	
		— —	
		Самостійна робота	
		112 год.	
Індивідуальні завдання: —			
Вид контролю:			
-/ Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 1:2,9

14. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння спеціальними знаннями о ролі та місті фізичного виховання у житті людини та суспільства, особливостях та загальних закономірностях його функціонування та розвитку.

Завдання:

4. Створення необхідного для фахівця запасу конкретних знань в системі професійної освіти.
5. Сприяти розвитку здатності широко осмислювати свою професійну діяльність, бачити за окремими явищами їх загальну суть, правильно орієнтуватись у всій сукупності найскладніших зв'язків і відношень.
6. Забезпечити органічне поєднання теоретичного матеріалу з практичним в рамках окремого заняття.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

14. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
15. Здатність працювати як автономно, так і в команді.
16. Здатність планувати та управляти часом.
17. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
18. Здатність бути критичним і самокритичним.
19. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
20. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.
21. Здатність задовольняти особистісні потреби дитини в процесі фізкультурної діяльності та досягти індивідуалізації навчання.
22. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.
23. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.
24. Готовність до систематизації, узагальнення та поширення вітчизняного та закордонного досвіду в професійній сфері.
25. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.
26. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, вивчених раніше): вступ до спеціальності, теорія і методика гімнастики, теорія і методика легкої атлетики, теорія і методика плавання, теорія і методика рухливих ігор, підвищення педагогічної майстерності, теорія і методика обраного виду спорту, педагогіка, анатомія людини, біохімія, загальна та спортивна фізіологія людини, гігієна, біомеханіка.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- структуру навчальної дисципліни, термінологічний апарат, тенденції розвитку науки з фізичного виховання у сучасних умовах;
- суть мети і завдань, які повинні бути вирішені у процесі фізичного виховання;
- загальні напрямки використання засобів фізичного виховання;
- загальні закономірності навчання руховим діям;
- методичні принципи побудови процесу фізичного виховання;
- закономірності розвитку фізичних якостей людини.

вміти:

- активізувати ставлення людей до фізичної культури як складової частини загальнолюдської культури і важливої сфери діяльності суспільства;

- ефективно застосовувати дидактичні принципи;
- використовувати різні методи фізичного виховання в залежності від завдань занять;
- аналізувати основні кінематичні, динамічні та ритмічні характеристики виконання рухової дії;
- визначати порядок побудови процесу навчання конкретній руховій дії;
- відбирати і застосовувати ефективні методи навчання руховій дії у відповідності до етапу навчання;
- попереджувати помилки у процесі навчання руховій дії, виявляти помилки у процесі її виконання, визначати причини виникнення помилок та виправляти їх;
- відбирати ефективні засоби і адекватні методи, які спрямовані на розвиток фізичних якостей.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Введення в курс ТМФВ.

Тема 1. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання.

Характеристика теорії та методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни. Термінологічний апарат (фізична культура, фізичне виховання, фізична освіта, фізичний розвиток, фізичні якості, фізичний стан, фізичне здоров'я, фізична працездатність, фізична підготовленість, фізична рекреація, фізична реабілітація, фітнес, рухова активність, норма). Структура дисципліни. Мета та завдання фізичного виховання. Форми фізичної культури. Функції фізичної культури.

Тема 2. Принципи фізичного виховання.

Принципи та їх значення в сфері фізичного виховання. загальні принципи формування фізичної культури людини, методичні принципи фізичного виховання. Загальні принципи формування фізичної культури людини: принципи гармонійного розвитку особистості, принцип зв'язку з життєдіяльністю, принцип оздоровчої спрямованості. Методичні принципи: свідомості та активності, наочності, доступності та індивідуалізації, систематичності.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи фізичного виховання.

Тема 3. Засоби фізичного виховання.

Поняття про засоби фізичного виховання. Фізична вправа – основний і специфічний засіб фізичного виховання. Фактори, які визначають вплив фізичних вправ на організм людини. Зміст, форма і класифікація фізичних вправ. Природні сили і гігієнічні фактори як засоби фізичного виховання. Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика. Кінематичні (просторові, часові та просторово-часові) характеристики; динамічні (зовнішні і внутрішні сили) характеристики; ритмічні та якісні характеристики.

Тема 4. Методи фізичного виховання.

Навантаження та відпочинок як взаємопов'язані компоненти виконання фізичних вправ: загальна характеристика фізичного навантаження, зовнішня та внутрішня сторони навантаження, роль та типи інтервалів відпочинку в процесі виконання фізичних вправ. Вихідні поняття (метод, методичний прийом, методика, методичний підхід, методичний напрям). Класифікація методів фізичного виховання. Методи словесного та наочного впливу; методи спрямовані на оволодіння руховими вміннями і навичками, методи спрямовані на удосконалення рухових навичок та розвиток рухових якостей.

Змістовий модуль 3. Основи методики навчання рухових дій та розвитку фізичних якостей.

Тема 5. Основи методики навчання рухових дій.

Методологічні та педагогічні основи теорії навчання руховим діям. Характеристика рухових вмінь та навичок. Особливості навичок (автоматизоване управління рухами, зміна ролі свідомості, покращення координації рухів та м'язового відчуття, зміна ролі зорового контролю). Значення навичок (підвищується надійність і стабільність технічного виконання вправ, економляться фізичні і психічні сили, покращується результат дій). Структура процесу навчання. Характеристика початкового етапу навчання руховим діям: мета, задачі, алгоритм створення уяви про рухові дії, - шляхи початкового практичного засвоєння техніки рухових дій, помилки та шляхи їх усунення, нормування навантаження і відпочинку. Етап поглибленого навчання та етап вдосконалення

рухових дій. Мета, задачі етапу поглибленого навчання. Основи методики навчання на даному етапі.

Тема 6. Основи методики розвитку координаційних здібностей та швидкості.

Загальна характеристика координаційних здібностей. Різновиди координаційних здібностей. Здатність до управління просторовими, часовими та силовими параметрами рухів. Здатність до рівноваги. Здатність відчувати ритм. Орієнтаційна здібність. Здатність до довільного розслаблення м'язів. Спритність як різновид координаційних здібностей. Чинники, що обумовлюють прояв координаційних здібностей. Засоби та загальні положення методики розвитку координаційних здібностей. Вікова динаміка природного розвитку координаційних здібностей.

Основи методики розвитку швидкості. Поняття «швидкість». Елементарні форми прояву швидкості. Швидкість рухових реакцій (простої та складної). Швидкість одиночного руху. Частота (темп) необтяжених рухів. Чинники, що обумовлюють прояв швидкісних здібностей. Засоби і методи розвитку. Вікова динаміка природного розвитку швидкості.

Змістовий модуль 4. Розвиток фізичних якостей.

Тема 7. Основи методики розвитку силових здібностей та гнучкості.

Основи методики розвитку силових здібностей. Поняття «силові здібності». Види силових здібностей та чинники, що обумовлюють їх прояв. Засоби та методи розвитку силових здібностей. Вікова динаміка природного розвитку силових здібностей.

Основи методики розвитку гнучкості. Поняття «гнучкість». Види гнучкості. Характеристика активної та пасивної гнучкості. Чинники, що обумовлюють прояв гнучкості. Засоби та методи розвитку гнучкості. Контроль гнучкості. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості.

Тема 8. Основи методики розвитку витривалості.

Характеристика витривалості як фізичної якості людини. Види витривалості. Загальна та спеціальна витривалість. Чинники, що обумовлюють прояв витривалості. Засоби та методи розвитку витривалості. Контроль витривалості. Вікова динаміка природного розвитку витривалості.

Змістовий модуль 5. Основи методики фізичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 9. Зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми дошкільного віку.

Форми, зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять із дітьми дошкільного віку. Характеристика програм виховання та навчання дітей дошкільного віку. Зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми переддошкільного віку: режим дня, основні форми фізичного виховання дітей від народження до 3 років. Зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми дошкільного віку. Задачі фізкультурно-оздоровчих занять. Лікарсько-педагогічний контроль в заняттях з дошкільнятами. Особливості методики розвитку рухових якостей.. Організація і методика проведення рухливих ігор. Оздоровче і виховне значення рухливих ігор. Класифікація рухливих ігор. Методика організації та проведення рухливих ігор в різних вікових групах.

Тема 10. Інноваційні педагогічні технології фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних закладах освіти. Характеристика авторських програм фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах. Характеристика програми «Театр фізичного виховання і оздоровлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку» (авторський стиль роботи українського педагога-новатора М.М. Єфименка). Організація та методика проведення сюжетного заняття. Евритмічна гімнастика. Програма Са-Фі-Дансе. Дитячий фітнес. Розвиток пізнавальних здібностей дітей. Нетрадиційні методи оздоровлення дітей дошкільного віку. Види нетрадиційних методів оздоровлення дітей. Кольоротерапія. Арттерапія. Музикотерапія. Пісочна терапія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усьо	у тому числі

	л	п	сем	інд	с.р.	го	л	п	сем	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Введення в курс ТМФВ											
Тема 1. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання						14	2		2		10
Тема 2. Принципи фізичного виховання						16	2		2		12
Разом за змістовим модулем 1							4		4		22
Змістовий модуль 2. Методологічні основи фізичного виховання											
Тема 3. Засоби фізичного виховання						14	2		2		10
Тема 4. Методи фізичного виховання						16	4		2		10
Разом за змістовим модулем 2						30	6		4		20
Усього годин за семестр							10		8		42
Змістовий модуль 3. Основи методики навчання рухових дій та розвитку фізичних якостей											
Тема 5. Основи методики навчання рухових дій.						12	2				10
Тема 6. Основи методики розвитку координаційних здібностей та швидкості						18	4		2		12
Разом за змістовим модулем 3						30	6		2		22
Змістовий модуль 4. Розвиток фізичних якостей											
Тема 7. Основи методики розвитку силових здібностей та гнучкості.						18	4		2		12
Тема 8. Основи методики розвитку витривалості.						12	4		2		6
Разом за змістовим модулем 4						30	8		4		18
Змістовий модуль 5. Основи методики фізичного виховання дітей дошкільного віку											
Тема 9. Зміст та методика фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми дошкільного віку.						14					14
Тема 10 Інноваційні педагогічні технології фізкультурно-						16					16

оздоровчої роботи в дошкільних закладах освіти.												
Разом за змістовим модулем 5							30	-	-	-		30
Усього годин за семестр							90	14		6		70
Усього годин за навчальний рік							150	24		14		112

5. Методи навчання

Лекційні, семінарські заняття. Вивчення навчально-методичної літератури, самостійна робота студента. Використання методів наочності у процесі лекційних, семінарських занять.

6. Методи контролю

1. Поточний контроль з теми заняття, у тому числі з самостійної роботи за усіма формами передбаченими робочою програмою.

2. Контрольна робота з кожного модулю.

Підсумкова кількість балів визначається, як сума балів за результатами поточного контролю, виконання самостійної роботи, модульної роботи.

Контрольні питання до модульного контролю

Контрольні питання до змістового модулю 1

17. Теорія і методика фізичного виховання як наукова та навчальна дисципліна.
18. Вихідні поняття теорії і методики фізичного виховання.
19. Мета і завдання фізичного виховання.
20. Принципи фізичного виховання.
21. Загальні принципи формування фізичної культури людини.
22. Методичні принципи фізичного виховання.
23. Характеристика принципу всебічного гармонійного розвитку людини.
24. Характеристика принципу зв'язку фізичного виховання з життєдіяльністю.
25. Характеристика принципу оздоровчої спрямованості.
26. Характеристика принципу свідомості та активності.
27. Характеристика принципу наочності.
28. Характеристика принципу доступності та індивідуалізації.
29. Характеристика принципу систематичності.
30. Характеристика принципу міцності та прогресування.
31. Форми фізичної культури.
32. Функції фізичної культури.

Контрольні питання до змістового модулю 2

1. Загальна характеристика засобів фізичного виховання. Фізична вправа – основний специфічний засіб фізичного виховання.
2. Класифікація фізичних вправ.
3. Зміст і форма фізичних вправ.
4. Поняття про техніку фізичних вправ і е характеристики.
5. Чинники, що визначають дію фізичних вправ на організм тих, що займаються.
6. Природні сили природи і гігієнічні чинники як засоби фізичного виховання.
7. Загальна характеристика фізичного навантаження.
8. Зовнішня і внутрішня сторони фізичного навантаження.
9. Роль і типи інтервалів відпочинку в процесі вправ.
10. Характеристика понять: «метод», «методика», «методичний прийом».

11. Класифікація методів фізичного виховання.
12. Методи словесної дії (методи використання слова).
13. Методи наочної дії (методи демонстрації).
14. Методи навчання руховим діям.
15. Характеристика ігрового і змагання методів.
16. Характеристика рівномірного і змінного методів.
17. Характеристика повторного і інтервального методів.
18. Характеристика методу кругового тренування.

Контрольні питання до змістового модулю 3

7. Характеристика рухових умінь і навиків.
8. Перенесення (взаємодія) навиків.
9. Структура процесу навчання руховим діям.
10. Характеристика етапів навчання руховим діям.
11. Помилки, причини їх виникнення і шляхи усунення.
12. Загальна характеристика фізичних якостей.
15. Характеристика поняття «Методика розвитку фізичних якостей».
16. «Перенесення» фізичних якостей.
17. Загальна характеристика координаційних здібностей і їх різновиду.
18. Чинники, що обумовлюють прояв координаційних здібностей.
19. Загальні положення методики розвитку координаційних здібностей.
20. Вікова динаміка розвитку координаційних здібностей.
21. Загальна характеристика швидкості. Елементарні форми прояву швидкості.
22. Чинники, що зумовлюють прояв швидкості.
23. Засоби і методи розвитку швидкості.
24. Вікова динаміка природного розвитку швидкості.

Контрольні питання до змістового модулю 4

17. Загальна характеристика сили і види силових здібностей.
18. Чинники, від яких залежать силові можливості людини.
19. Вікова динаміка природного розвитку сили.
20. Засоби розвитку силових здібностей.
21. Методи розвитку силових здібностей.
22. Загальна характеристика витривалості, види витривалості.
23. Чинники, що зумовлюють витривалість людини.
24. Засоби і методи розвитку витривалості.
25. Особливості розвитку загальної витривалості.
26. Особливості розвитку спеціальної витривалості.
27. Вікова динаміка розвитку витривалості.
28. Загальна характеристика гнучкості.
29. Чинники, що зумовлюють прояв гнучкості.
30. Вікова динаміка природного розвитку гнучкості.
31. Засоби та методи розвитку гнучкості.
32. Етапи розвитку гнучкості.

Контрольні питання до змістового модулю 5

1. Стан здоров'я дітей дошкільного віку.
2. Мета, завдання фізичного виховання в дошкільних навчальних закладах.
3. Аналіз програм виховання та навчання дітей дошкільного віку.
4. Вікові особливості розвитку дітей дошкільного віку. Періодизація вікового розвитку дітей дошкільного віку.
5. Форми занять з фізичної культури.
6. Структура і зміст фізкультурного заняття. Типи фізкультурних занять.

7. Методика навчання дітей дошкільного віку фізичним вправам.
8. Фізкультурні хвилинки та фізкультурні паузи, методика їх проведення.
9. Методика проведення ранкової гімнастики.
10. Класифікація рухливих ігор.
11. Методика проведення рухливих ігор.
12. Загартування дітей дошкільного віку.
13. Характеристика авторських програм фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах.
14. Характеристика програми «Театр фізичного виховання і оздоровлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку» (авторський стиль роботи українського педагога-новатора М.М. Єфименка).
15. Організація та методика проведення сюжетного уроку.
16. Принципи авторської системи Єфименка М.М.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Семестр IV
(Залік)

Поточне опитування	20 – 25
Самостійна робота	20– 25
Контрольна робота	20-30

Критерії оцінки виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент бездоганно виконав самостійну роботу в повному обсязі та своєчасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, застосовує теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, правильно оформив роботу.
19	Студент правильно виконав самостійну роботу в повному обсязі але несвоєчасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, вміє застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, не зовсім правильно оформив роботу.
18	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоєчасно, під час її виконання використав сучасну літературу, не користується набутими знаннями при виконанні практичних завдань, вміє наводити окремі приклади, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.
17	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоєчасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, частково використовує теоретичний матеріал при виконанні практичного завдання, вміє наводити окремі приклади, правильно оформив роботу.
16	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоєчасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не вміє застосовувати знання при виконанні завдань практичного характеру, намагається наводити приклади, правильно

	оформив роботу.
15	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі та несвоєчасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не розуміє ролі теоретичного матеріалу при виконанні завдань практичного характеру, приклади не наводить, оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам.
1 – 14	Виконання самостійної роботи не розкриває суті завдання.
0	Студент не виконав самостійну роботу.

Критерії оцінки опитування за пройденою темою

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент бездоганно відповів на питання, навів багато прикладів, проявив глибокі системні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
19	Студент правильно відповів на питання, але навів не достатньо прикладів, проявив хороші знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
18	Студент на достатньому рівні відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
17	Студент не досить повно відповів на питання, не зовсім послідовно і логічно, припустився помилок, але навів приклади, виявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
16	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
15	Студент не послідовно, не логічно, із суттєвими помилками відповів на питання, не навів прикладів, але проявив знання програмного матеріалу з предмету вивчення.
1 – 14	Відповідь студента не розкриває суті питань.
0	Студент не зробив спроби відповісти на питання.

Критерії оцінки контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
20	Студент правильно і повно відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
19	Студент правильно і досить повно відповів на питання, навів приклади, проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
18	Студент правильно відповів на питання, але не навів прикладів, проявив достатні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
17	Студент досить повно відповів на питання, не навів прикладів, проявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури при відповіді на питання.
16	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але не навів достатньо прикладів та не проявив достатніх знань програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури

	при відповіді на питання.
15	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але не навів прикладів та не проявив достатніх знань програмного матеріалу й основної літератури при відповіді на питання.
14	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання, але проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання, вміє наводити приклади.
13	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури при відповіді на питання.
12	Студент не послідовно, не логічно відповів на питання, припустився помилок, не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури при відповіді на питання.
11	Студент не послідовно відповів на питання, допустив серйозні помилки та не навів достатньо прикладів, але має знання програмного матеріалу при відповіді на питання.
10	Студент відповів на питання з серйозними помилками, не вміє наводити приклади, має уявлення про зміст програмного матеріалу.
1 – 9	Відповідь студента не розкриває суті питань контрольної роботи.
0	Студент не зробив спроби виконання контрольної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Презентації лекцій.
2. Таблиці, плакати.

11. Рекомендована література

Базова

11. Теорія і методика фізичного виховання у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. К.: Олімпійська література, 2017.
12. Москаленко Н.В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : [навч. посіб.] / Москаленко Н.В., Власюк О.О., Степанова І.В., Шиян О.В.. –Дніпропетровськ : Інновація, 2011. – 238с.

13. Москаленко Н.В. Фізичне виховання школярів : [монографія] / Н.В.Москаленко. – Дніпропетровськ : Інновація, 2007. – 252с.
14. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 583с.
15. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей : [учебн. пособ.] / В.А Романенко. – Донецк: ДонНУ, 2005. – 290с.
16. Теория и методика физического воспитания / под ред. Б.А.Ашмарина. – М.: Просвещение, 1990. – 287с.
17. Теорія і методика фізичного виховання різних груп населення : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / за ред. Т.Ю. Круцевіч. – К.: Олімпійська література, 2008. – т.2. – 367с.
18. Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта / Ж.К.Холодов, В.С. Кузнецов. – М.: Академия, 2000. – 480с.
19. Шамардіна Г.М. Основи теорії і методики фізичного виховання : [навч. посіб.] / Г.М. Шамардіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2004. – 415с.
20. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1,2 / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 272с.

Допоміжна

10. Ареф'єв В.Г. Фізичне виховання в школі : [навч. посіб.] / В.Г. Ареф'єв, В.В. Столітенко. – К.: ІЗМН, 1997. – 152с.
11. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность / О.Бар-Ор, Т.Роуланд. – К.: Олимп. л-ра, 2009. – 528с.
12. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л.В.Волков. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 294с.
13. Круцевич Т.Ю., Воробьев М.И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей– К.: Поліграф-Експрес, 2005. – 195с.
14. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов– К.: Олимпийская литература, 1999. – 320с.
15. Сергієнко Л.П. Спортивний відбір: теорія та практика. У 2 кн. – Книга 1. – Теоретичні основи спортивного відбору : [підручник] / Л.П.Сергієнко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 672с.
16. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів : [навч. посіб.] / Сергієнко Л.П. – К.: Олімпійська література, 2001. – 440с.
17. Теория и методика физической культуры / под ред. Ю.Ф. Курамшина. – М.: Советский спорт, 2007. – 464 с.
18. Физическая культура / под ред. В.Д. Дашинорбоева. – Улан-Удэ: ВСГТУ, 2007. – 229с.

12. Інформаційні ресурси

3. Науково-методична, навчальна, навчально-методична література.
4. Мережа Internet

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання

Кафедра теорії і методики фізичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання

_____ І.В. Степанова

05 червня 2019 р.

Р о б о ч а п р о г р а м а н а в ч а л ь н о ї д и с ц и п л і н и

Теорія і методика фізичного виховання (ТМФВ) (друга частина)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Бакалавр

(ступінь вищої освіти)

галузь знань

01 – Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

014 - Середня освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

014.11 Середня освіта (фізична культура)

(назва спеціалізації / освітня програма)

факультет

фізичного виховання

(назва факультету)

вид дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / за вибором)

2019 / 2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Теорія і методика фізичного виховання для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура).

Розробники:

Москаленко Наталія Василівна, професор, доктор наук з фізичного виховання та спорту;
Анастасєва Зінаїда Володимирівна, старший викладач.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання, факультету фізичного виховання Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 13 від 5 червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Степанова І.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 014 Середня освіта (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3 - й	4 - й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Визначення щільності уроку фізичної культури</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5 - й	7 - й
Тижневих годин для денної, заочної форми навчання: аудиторних – 2/2; 8/2 самостійної роботи студента – 5/20	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		28 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		64 год.	62 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	
Вид контролю:			
іспит	іспит		

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок, необхідних для майбутньої самостійної роботи в закладах загальної середньої освіти.

Завдання дисципліни:

1. Формування у здобувачів вищої освіти знань про вікові особливості розвитку дітей шкільного віку, правила охорони життя і зміцнення здоров'я дітей, правила техніки безпеки при проведенні занять, засоби, форми та методи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, види педагогічного контролю.

2. Навчити студентів сучасним вимогам щодо методики викладання фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

3. Засвоєння здобувачами вищої освіти вмінь складати комплекси фізичних вправ.

4. Оволодіння студентами технологією планування занять з фізичної культури для дітей молодшого, середнього та старшого шкільного віку.

5. Формувати уявлення про види педагогічного контролю за уроками фізичної культури.

6. Сприяти формуванню умінь і практичних навичок проведення наукових досліджень під час уроку фізичної культури.

7. Ознайомити з сучасними підходами в організації і методиці фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 4. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність користуватися сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, володіння навичками міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, а також приймати обґрунтовані рішення.

ФК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

ФК 2. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

ФК 3. Здатність використовувати компетентнісний підхід у фізичному вихованні учнів закладів загальної середньої освіти.

ФК 4. Здатність задовольняти особистісні потреби дитини в процесі фізкультурної діяльності та досягти індивідуалізації навчання.

ФК 5. Здатність використовувати сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні дітей.

ФК 6. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

ФК 7. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.

ФК 9. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.

ФК 10. Готовність до систематизації, узагальнення та поширення вітчизняного та закордонного досвіду в професійній сфері.

ФК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ФК 12. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ФК 13. Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму

ФК 14. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

ФК 15. Здатність аналізувати та проектувати на сучасному рівні освітній процес, у тому числі в умовах інклюзивної освіти.

ФК 16. Здійснювати планування, організацію, контроль освітнього процесу, спортивної, фізкультурно-оздоровчої діяльності.

ФК 17. Здатність розробляти методичну документацію в сфері фізичної культури і спорту з обліком соціальних, морфофункціональних, психологічних особливостей контингенту різної статі та віку, природничих і економічних особливостей регіону.

ФК 18. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.

ФК 19. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, вивчених раніше): теорія і методика фізичного виховання (загальні основи), теорія і методика обраного виду спорту, педагогіка, анатомія людини, загальна та спортивна фізіологія людини, методи математичної статистики, засоби комп'ютерних технологій і спортивна метрологія, вступ до спеціальності, гігієна.

У **результаті** вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**: законодавчі й програмно-нормативні документи, мету, завдання фізичного виховання дітей шкільного віку та студентської молоді, правила техніки безпеки при заняттях з фізичної культури, вікові особливості розвитку дітей, проблеми здоров'я, норми рухової активності, форми організації і методик проведення занять з фізичної культури, особливості організації і методик проведення занять з дітьми, віднесеними за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, види педагогічного контролю за уроками фізичної культури.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**: здійснювати пошук та аналіз науково-методичної літератури, складати комплекси фізичних вправ для різних форм занять, планувати документи навчальної роботи: річний план-графік розподілу варіативних модулів з фізичної культури, поурочно-четвертний план-графік розподілу програмного матеріалу, план конспект уроку; спостерігати та узагальнювати результати навчально-дослідної роботи, проводити педагогічне спостереження, хронометрування, пульсометрію уроків фізичної культури, визначати показники оптимальної щільності уроку, дозувати фізичні навантаження з урахуванням вікових, індивідуально-типологічних особливостей учнів і рівня їхньої рухової підготовленості.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 3

Змістовий модуль 5. Фізична культура в системі загальної освіти дітей шкільного віку.

Тема 09. Соціально-педагогічне значення, спрямованість, мета та завдання фізичної культури в шкільному віці. Нова українська школа – школа Європейського Союзу. Соціально-педагогічне значення фізичної культури дітей шкільного віку. Мета, завдання та спрямованість програми фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти. Зміст та особливості викладання предмета «фізична культура» в закладі загальної середньої освіти. Рухова активність і здоров'я дітей і підлітків. Норми рухової активності дітей і підлітків. Форми організації занять у системі фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти. Форма, зміст, система занять. Теоретичне обґрунтування структури занять в фізичному вихованні: фази зміни працездатності людини при виконанні фізичних вправ. Класифікація форм занять фізичними вправами. Характеристика занять неурочного типу.

Тема 10. Планування у фізичному вихованні дітей шкільного віку. Основні аспекти побудови системи занять у фізичному вихованні школярів. Урок – основна форма організації занять в фізичному вихованні. Чинники уроку, що обумовлюють його як основну форму занять. Класифікація занять урочного типу. Типова структура уроку. Організаційні аспекти проведення занять фізичними вправами. Вимоги до змісту та методики проведення занять урочного типу. Зміст підготовки педагога до уроку. Методика складання плану-конспекту уроку фізкультури. Планування навчально-виховної роботи з фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти. Поняття контролю та обліку в процесі фізичного виховання. Причини травмування та засоби його попередження в заняттях фізичними вправами. Перша медична допомога при травмах. Вимоги до місць проведення занять. Страхування, допомога та самострахування.

Змістовий модуль 6. Методика фізичного виховання дітей шкільного віку.

Тема 11. Організація та методика проведення занять з дітьми шкільного віку. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у молодшому шкільному віці. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у середньому шкільному віці. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку організму у старшому шкільному віці. Завдання фізичного виховання і засоби їх рішення. Особливості методики навчання руховим діям та розвитку рухових якостей. Роль вчителя на уроці фізичної культури. Організація та методика проведення занять з дітьми, віднесеними до спеціальної медичної групи. Основи диференційованого фізичного виховання. Обумовленість та значення диференційованого фізичного виховання. Методи розподілу учнів одного класу і статі на однорідні морфофункціональні групи. Особливості фізичного розвитку дітей, які часто хворіють. Фізичний стан дітей. Особливості засобів змісту та методики фізичного виховання дітей з ослабленим здоров'ям. Педагогічний контроль в процесі занять. Особливості фізичного стану учнів зі зниженням зору, з захворюваннями серцево-судинної, дихальної, травної систем та внутрішніх органів, з надмірною вагою.

Тема 12. Організація позакласної та позашкільної роботи в навчальних закладах освіти. Мета, основні завдання позакласної роботи в закладах загальної освіти. Характеристика основних форм позакласної роботи та методика їх проведення в умовах шкіл. Мета, завдання фізкультурно-оздоровчої роботи в літніх оздоровчих таборах. Основні форми фізкультурно-оздоровчої роботи і методика їх проведення в умовах літніх оздоровчих таборів. Організація системи занять з навчання дітей плаванню.

Змістовий модуль 7. Педагогічний контроль за уроками фізичної культури.

Тема 13. Педагогічне спостереження та аналіз уроку фізичної культури. Хронометрування, пульсометрія уроку фізичної культури в школі. Підготовленість викладача до уроку фізичної культури. Проведення уроку. Висновки по уроку. Хронометрування щільності уроку фізичної культури. Пульсометрія уроку фізичної культури в школі.

Тема 14. Методика оцінювання рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей та підлітків. Загальні поняття, щодо методів та методик дослідження у фізичному вихованні. Методика оцінювання рівня фізичного розвитку дітей та підлітків. Методика оцінювання рівня фізичної підготовленості школярів. Тести та вимоги до їх використання. Сучасні підходи до оцінювання фізичної підготовленості дітей різного віку. Системи тестування фізичної підготовленості школярів в Україні та зарубіжжі. Значення контролю за динамікою фізичної підготовленості дітей шкільного віку. Методика визначення добової рухової активності дітей.

Змістовий модуль 8. Основи методики фізичного виховання студентської молоді.

Тема 15. Сучасні підходи до підвищення рухової активності студентів. Нові підходи у фізичному вихованні учнівської та студентської молоді. Інноваційні технології формування теоретичних знань студентів з фізичного виховання. Організація самостійних занять фізичними вправами.

Тема 16. Організація та методика проведення занять зі студентами закладів вищої освіти. Мета та завдання фізичного виховання. Особливості організації процесу фізичного виховання у ЗВО. Структура та особливості базової програми з фізичного виховання. Форми і зміст занять з фізичного виховання студентської молоді в основному, спортивному та спеціальному відділеннях ЗВО. ППФП студентів ЗВО різного профілю. Основні напрямки діяльності кафедри фізичного виховання, спортивного клубу та спортивно-оздоровчого центра. Специфіка роботи викладача фізичного виховання ЗВО.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		лекції	прак.	сем.	інд.	сам. роб.		лекції	прак.	сем.	інд.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 3												
Змістовний модуль 5. Фізична культура в системі загальної освіти дітей шкільного віку.												
Тема 9. Соціально-педагогічне значення, спрямованість, мета та завдання фізичної культури в шкільному віці.	10	4	2	2		2	10	2				8
Тема 10. Планування у фізичному вихованні дітей шкільного віку.	20	4	4	2		10	20	4	2			14
Разом за змістовим модулем 5	30	8	6	4		12	30	6	2			22
Змістовий модуль 6. Методика фізичного виховання дітей шкільного віку.												
Тема 11. Організація та методика проведення занять з дітьми шкільного віку.	20	6		4		10	18	4		2		12
Тема 12. Організація позакласної та позашкільної роботи в навчальних закладах освіти.	10	4	2			4	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 6	30	10	2	4		14	30	6	2	2		20
Змістовий модуль 7. Педагогічний контроль за уроками фізичної культури.												
Тема 13. Педагогічне спостереження та аналіз уроку фізичної культури. Хронометрування, пульсометрія уроку фізичної культури в школі.	24	4	6			14	20	4	2			14
Тема 14. Методика оцінювання рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей та підлітків.	6	2	2			2	10	4				6
Разом за змістовим модулем 7	30	6	8			16	30	8	2			20
Змістовий модуль 8. Основи методики фізичного виховання студентської молоді.												
Тема 15. Сучасні підходи до підвищення рухової активності студентів.	16	2		2		12						
Тема 16. Організація та методика проведення занять зі студентами закладів вищої освіти.	14	2		2		10						
Разом за змістовим модулем 8	30	4		4		22						
Усього годин	120	28	16	12		64	90	20	6	2		

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
5	Змістовий модуль. Фізична культура в системі загальної освіти дітей шкільного віку.	4	
9	Соціально-педагогічне значення, спрямованість, мета та завдання фізичної культури в шкільному віці.	2	

10	Планування у фізичному вихованні дітей шкільного віку.	2	
6	Змістовий модуль. Методика фізичного виховання дітей шкільного віку.	4	2
11	Організація та методика проведення занять з дітьми шкільного віку.	4	2
8	Змістовий модуль. Основи методики фізичного виховання студентської молоді.	4	
15	Сучасні підходи до підвищення рухової активності студентів.	2	
16	Організація та методика проведення занять зі студентами закладів вищої освіти.	2	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля, теми	Назва практичного заняття	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
5	Змістовий модуль. Фізична культура в системі загальної освіти дітей шкільного віку.	6	2
9	Соціально-педагогічне значення, спрямованість, мета та завдання фізичної культури в шкільному віці.	2	
10	Планування у фізичному вихованні дітей шкільного віку.	4	2
6	Змістовий модуль. Методика фізичного виховання дітей шкільного віку.	2	2
12	Організація позакласної та позашкільної роботи в навчальних закладах освіти.	2	2
7	Змістовий модуль. Педагогічний контроль за уроками фізичної культури.	8	2
13	Педагогічне спостереження та аналіз уроку фізичної культури. Хронометрування, пульсометрія уроку фізичної культури в школі.	6	2
14	Методика оцінювання рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей та підлітків.	2	

8. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	Змістовий модуль 5. Фізична культура в системі загальної освіти дітей шкільного віку.	12	22
9	Соціально-педагогічне значення, спрямованість, мета та завдання фізичної культури в шкільному віці.	2	8
10	Планування у фізичному вихованні дітей шкільного віку.	10	14
	Змістовий модуль 6. Методика фізичного виховання дітей шкільного віку.	14	20
11	Організація та методика проведення занять з дітьми шкільного віку.	10	12
12	Організація позакласної та позашкільної роботи в навчальних закладах освіти.	4	8
	Змістовий модуль 7. Педагогічний контроль за уроками фізичної культури.	16	22
13	Педагогічне спостереження та аналіз уроку фізичної культури. Хронометрування, пульсометрія уроку фізичної культури в школі.	14	16
14	Методика оцінювання рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей та підлітків.	2	6
	Змістовий модуль 8. Основи методики фізичного виховання студентської молоді.	22	

15	Сучасні підходи до підвищення рухової активності студентів.	12	
16	Організація та методика проведення занять зі студентами закладів вищої освіти.	10	

9. Методи навчання

Лекційні, практичні, семінарські заняття, консультації. Презентації. Розв'язання творчих завдань. Розрахунково-графічні роботи. Вивчення навчально-методичної літератури, самостійна робота студента. Використання методів наочності в процесі лекційних, практичних занять.

10. Методи контролю

1. Поточний контроль з теми заняття, у тому числі з самостійної роботи за усіма формами передбаченими робочою програмою.

2. Складання екзамену з дисципліни.

Підсумкова кількість балів за змістовий модуль визначається, як сума балів за результатами поточного контролю та самостійної роботи з усіх тем.

Підсумкова оцінка включає в себе суму середнього арифметичного балів змістових модулів та балів екзамену.

Контрольні питання до змістового модулю №5

1. Мета, завдання і засоби фізичного виховання дітей шкільного віку.
2. Зміст і специфіка предмету "Фізична культура".
3. Компетентнісний потенціал предмету «Фізична культура».
4. Нова українська школа.
5. Річне планування навчального матеріалу по фізичному вихованню в школі (форма, зміст).
6. Педагогічний контроль в роботі по предмету "Фізична культура".
7. Оперативне планування по фізичному вихованню в закладі загальної середньої освіти (форма, зміст).
8. Поточне планування програмного матеріалу з предмету "Фізична культура" (форма, зміст).
9. Характеристика навчальної програми з фізичної культури для учнів 1 – 4 класів.
10. Характеристика навчальної програми з фізичної культури для учнів 5 – 9 класів.
11. Характеристика навчальної програми з фізичної культури для учнів 10 – 11 класів.

Контрольні питання до змістового модулю №6

1. Підготовка вчителя фізичної культури до уроку.
2. Класифікація уроків фізичної культури в школі.
3. Структура уроку. Елементи структури уроку залежно від характеру педагогічної діяльності.
4. Засоби організації школярів, що використовуються і особливості їх застосування на уроках фізичної культури.
5. Фізкультурні заходи в режимі навчального дня школи, зміст і методика їх проведення.
6. Основи педагогічного контролю під час занять з дітьми шкільного віку.
7. Спорт як основна частина роботи по фізичному вихованню в школі: основи відбору дітей для занять спортом, терміни початку спеціалізації по видам спорту.
8. Вікові особливості дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку.
9. Особливості розвитку фізичних якостей дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку.

10. Особливості організації і методики проведення уроку з дітьми молодшого шкільного віку.
11. Особливості організації і методики проведення уроку з дітьми середнього шкільного віку.
12. Особливості побудови методики проведення уроку з дітьми старшого шкільного віку.
13. Сенситивні періоди і методика розвитку силових здібностей дітей шкільного віку.
14. Сенситивні періоди і методика розвитку швидкісних здібностей дітей шкільного віку.
15. Сенситивні періоди і методика розвитку швидкісно-силових здібностей дітей шкільного віку.
16. Сенситивні періоди і методика розвитку витривалості дітей шкільного віку.
17. Сенситивні періоди і методика розвитку гнучкості дітей шкільного віку.
18. Особливості методики розвитку координаційних здібностей дітей шкільного віку.
19. Особливості використання фізичних вправ у дітей з порушенням постави.
20. Характеристика, організація і проведення основних розділів позакласної роботи з фізичного виховання в школі.
21. Особливості методики проведення занять з учнями в спеціальних медичних групах.

Контрольні питання до змістового модулю №7

1. Дати визначення поняття загальної і моторної щільності уроку. Шляхи досягнення оптимальної щільності уроку.
2. Методика проведення пульсометрії уроку.
3. Диференційований підхід в фізичному вихованні школярів.
4. Комплексна система оздоровлення школярів в умовах загальноосвітньої школи.
5. Розвиток розумових здібностей дітей шкільного віку на уроках фізкультури.
6. Організація роботи по фізичному вихованню в літніх оздоровчих таборах.
7. Основні форми роботи по фізичному вихованню та методики їх проведення в літніх оздоровчих таборах.
8. Характеристика тестів і нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України.
9. Методика визначення рівня фізичного розвитку дітей.
10. Методика визначення рівня фізичної підготовленості дітей.
11. Нові підходи до підвищення рухової активності студентської молоді.

Контрольні питання до змістового модулю №8

1. Мета, завдання і спрямування фізичного виховання в закладах вищої освіти.
2. Основні форми роботи по фізичному вихованню і методика їх проведення в ЗВО.
3. Характеристика програми по фізичному вихованню для ЗВО I-II, III-IV рівнів акредитації.
4. Основні форми роботи по фізичному вихованню в закладах вищої освіти.
5. Форми підсумкового контролю і оцінка знань, вмінь та навичок студентів.
6. Керівництво роботою по фізичному вихованню в закладах вищої освіти.
7. Особливості професійно-прикладної підготовки студентів закладів вищої освіти.
8. Специфіка роботи викладача кафедри фізичного виховання ЗВО.
9. Інноваційні технології формування теоретичних знань з фізичного виховання студентів.
10. Організація самостійних занять фізичними вправами.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Іспит

	№ теми	Опитування	Самостійна робота
Змістовий модуль 5	T9	10 – 15	10 – 15
	T10	10 – 15	10 – 15
Сума за змістовим модулем 5	40 – 60		
Змістовий модуль 6	T11	10 – 15	10 – 15

	T12	10 – 15	10 – 15
Сума за змістовим модулем 6	40 – 60		
Змістовий модуль 7	T13	10 – 15	10 – 15
	T14	10 – 15	10 – 15
Сума за змістовим модулем 7	40 – 60		
Змістовий модуль 8	T14	10 – 15	10 – 15
	T16	10 – 15	10 – 15
Сума за змістовим модулем 8	40 – 60		
Середнє арифметичне за змістовими модулями	40 – 60		
Іспит	20 – 40		
Сума	60 - 100		

11.1. Критерії оцінки виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
15	Студент бездоганно виконав самостійну роботу в повному обсязі та своєчасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, застосовує теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, правильно оформив роботу.
14	Студент правильно виконав самостійну роботу в повному обсязі але несвоечасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, вміє застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, не зовсім правильно оформив роботу.
13	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання використав сучасну літературу, не користується набутими знаннями при виконанні практичних завдань, вміє наводити окремі приклади, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.
12	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, частково використовує теоретичний матеріал при виконанні практичного завдання, вміє наводити окремі приклади, правильно оформив роботу.
11	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не вміє застосовувати знання при виконанні завдань практичного характеру, намагається наводити приклади, правильно оформив роботу.
10	Студент виконав самостійну роботу не в повному обсязі та несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не розуміє ролі теоретичного матеріалу при виконанні завдань практичного характеру, приклади не наводить, оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам.
1 – 9	Виконання самостійної роботи не розкриває суті завдання.
0	Студент не виконав самостійну роботу.

11.2. Критерії оцінки опитування за пройденою темою

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

15	Студент бездоганно відповів на питання, навів багато прикладів, проявив глибокі системні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
14	Студент правильно відповів на питання, але навів не достатньо прикладів, проявив хороші знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
13	Студент на достатньому рівні відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
12	Студент не досить повно відповів на питання, не зовсім послідовно і логічно, припустився помилок, але навів приклади, виявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
11	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
10	Студент не послідовно, не логічно, із суттєвими помилками відповів на питання, не навів прикладів, але проявив знання програмного матеріалу з предмету вивчення.
1 – 9	Відповідь студента не розкриває суті питань.
0	Студент не зробив спроби відповісти на питання.

11.3. Іспит. Критерії оцінки :

Кількість балів	Критерії оцінювання
40	Студент бездоганно відповів на питання та вирішив практичне завдання, навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
39	Студент правильно відповів на питання та вирішив практичне завдання, але не навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
38	Студент правильно відповів на питання та вирішив практичне завдання, але не навів прикладів, проявив недостатні знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
37	Студент на достатньому рівні відповів на питання та вирішив практичне завдання, навів окремі приклади, але не проявив глибоких знань змісту програмного матеріалу.
36	Студент на достатньому рівні відповів на питання, припустився незначних помилок при виконанні практичного завдання, навів приклади, але не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
35	Студент припустився незначних помилок при відповіді на питання і виконанні практичного завдання, не навів достатньо прикладів та не проявив достатніх знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
34	Студент припустився помилок при відповіді на питання і виконанні практичного завдання, але навів приклади, не проявив знань змісту програмного матеріалу.
33	Студент не повністю відповів на питання, але вирішив практичне завдання, навів окремі приклади та проявив достатні знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
32	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але повністю вирішив практичне

	завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
31	Студент не повністю відповів на питання і виконав практичне завдання, але навів достатньо прикладів та проявив окремі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
30	Студент не повністю відповів на питання та вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, проявив окремі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
29	Студент не послідовно і не логічно відповів на питання і вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
28	Студент частково відповів на питання, але на достатньому рівні вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
27	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але частково вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
26	Студент частково відповів на питання і вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу та основної літератури.
25	Студент на достатньому рівні відповів на питання, але вирішив практичне завдання з суттєвими помилками, не навів достатньо прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
24	Студент відповів на питання з суттєвими помилками, але на достатньому рівні вирішив практичне завдання, навів невірні приклади, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
23	Студент відповів на питання і вирішив практичне завдання з принциповими помилками, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, не правильно відповів на додаткові запитання.
22	Студент не повністю відповів на питання, фрагментарно вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, неправильно відповів на додаткові запитання.
21	Студент фрагментарно відповів на питання, не повністю вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної літератури, не відповів на додаткові запитання.
20	Студент фрагментарно відповів на питання та вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не має уяви про зміст програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, не відповів на додаткові запитання.
1 – 19	Відповідь студента не розкриває суті питань..
0	Студент не зробив спроби відповісти на питання.

11.4. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано

82-89	B	добре	
74 (75)-81	C		
64-73 (74)	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

12. Методичне забезпечення

1. Презентації лекцій.
2. Відеоматеріали.
3. Фотоматеріали.
4. Методичні матеріали узагальнення передового досвіду роботи з фізичного виховання в ЗЗСО фахівців України.

13. Рекомендована література

Основна

1. Ареф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодшому спеціалісту): Навчальний посібник для студентів навчальних закладів III - IV рівнів акредитації. 2-е вид. перероб. і доп. Кам'янець-Подільський: Абетка НОВА, 2001. 384 с.
2. Круцевич Т.Ю., Воробйов М.І., Безверхня Г.В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді К.: Олімпійська література, 2011. 246 с.
3. Методичні рекомендації з педагогічної практики в загальноосвітніх навчальних закладах для студентів денної та заочної форм навчання / Москаленко Н.В., Анастасьева З.В., Решетилова В.М., Гусаренко М.Ю. Дніпропетровськ, 2014. 52 с.
4. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів. 2-е вид., перероб. та допов. Дніпропетровськ: Інновація, 2010. 344 с.
5. Москаленко Н.В., Анастасьева З.В. Педагогічний контроль за уроками фізичної культури. Методичні рекомендації. Дніпропетровськ: Інновація, 2013. 28 с.
6. Навчальна програма з фізичної культури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804. 303 с.
7. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів (10-11 класи), рівень стандарту. 42 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/fizk-st.pdf>
8. Навчальна програма з фізичної культури для початкових класів загальноосвітніх шкіл (1-4 клас), затверджена Колегією Міністерства освіти і науки 4 серпня 2016 року. 50 с.
9. Теорія і методика фізичного виховання у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. К.: Олімпійська література, 2017.
10. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. У 2-х ч. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2001.
11. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання: навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання. Тернопіль: Збруч, 2000. 183 с.

Допоміжна

1. Васьков Ю.В. Система фізичного виховання учнів спеціальних медичних груп (5 – 9 класи) Х.: Ранок, 2011. 304 с.

2. Методичні рекомендації щодо виконання курсових та дипломних робіт / Укл. Н.В. Москаленко, Т.В. Сидорчук, З.В. Анастасьєва. Дніпропетровськ, 2014. 56 с.
3. Москаленко Н.В. Анастасьєва З.В., Сидорчук Т.В. Ігри та естафети з міжпредметними зв'язками: методичні рекомендації для студентів денної і заочної форм навчання, вчителів фіз. культури Дніпропетровськ, 2015. 60 с.
4. Москаленко Н.В. Сюжетные уроки физической культуры в общеобразовательной школе: Метод. Рекомендации. Днепропетровск, 2004. 49 с.
5. Москаленко Н.В., Анастасьєва З.В., Сидорчук Т.В. Методика організації та проведення науково-дослідної роботи студента: методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання. Дніпропетровськ, 2014. 80 с.
6. Москаленко Н.В., Власюк Е.А., Степанова И.В. Общие основы аэробики: методические рекомендации для студентов институтов физической культуры и спорта. Днепропетровск, 2011. 40 с.
7. Москаленко Н.В., Власюк О.О. Науково-педагогічні основи організації самостійних занять фізичними вправами дітей молодшого шкільного віку: методичні рекомендації. Дніпропетровськ: ДДІФКіС, 2007. 54 с.
8. Москаленко Н.В., Гонтаровская Н.Б., Ломако Н.М. Развитие умственных способностей детей младшего школьного возраста на уроках физкультуры (методические рекомендации для учителей физической культуры, студентов ин-тов физической культуры). Днепропетровск, 2003. 20 с.
9. Москаленко Н.В., Ломако Н.М. Інтегровані уроки в системі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку: метод. рекомендації. Дніпропетровськ, 2003. 66 с.
10. Организация летнего оздоровления и отдыха детей: методические рекомендации для студентов дневной и заочной форм обучения, учителей физической культуры, инструкторов, воспитателей и педагогов, работающих в детских оздоровительных лагерях / сост. Анастасьєва З.В., Сычєва Т.В., Лапшина Н.Г. Днепропетровск, 2013. 70 с.
11. Орієнтовні уроки фізичної культури в початковій школі з інтерактивними методами навчання для 1 – 4 класів / Москаленко Н.В., Лаврова Л.В., Савченко В.А., Гут Л.М. Д.: Україна, 2012. 348 с.
12. Пригоди Фізкультуркіна: Робочий зошит з фізичної культури для учнів 1-х класів загальноосвітніх шкіл / Н.В. Москаленко, Лаврова Л.В., Савченко В.А., Ломако Н.М. Дніпро, 2018. 48 с.
13. Разом з Фізкультуркіним: Робочий зошит з фізичної культури для учнів 2-х класів загальноосвітніх шкіл / Н.В. Москаленко, Лаврова Л.В., Савченко В.А., Ломако Н.М. Дніпро, 2018. 48 с.
14. Распономарева Т.В. Определение общей и моторной плотности урока. Физическая культура в школе. 2010. №7. С. 40 – 42.
15. Спортивная физиология / Под. общ. ред. проф. Я.М. Коца. М.: Физкультура и спорт, 1986 с.
16. Спортивний клуб Фізкультуркіна: Робочий зошит з фізичної культури для учнів 3-х класів загальноосвітніх шкіл / Н.В. Москаленко, Лаврова Л.В., Савченко В.А., Ломако Н.М. Дніпро, 2018. 48 с.
17. Фізкультуркін у Спортивній країні. Робочий зошит з фізичної культури для учнів 4-х класів загальноосвітніх шкіл / Н.В. Москаленко, Лаврова Л.В., Савченко В.А., Ломако Н.М. Дніпро, 2018. 40 с.

Інтернет-ресурси

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556 – VII, редакція від 01.01.2018. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145 – 19 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.93 № 3809 – XII, редакція від 16.02.2018. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

Професор

(підпис)

Москаленко Н.В.

Ст. викладач

(підпис)

Анастасьєва З.В.

Завідувач кафедри

(підпис)

Степанова І.В.